

ทิศทางการพัฒนาและการส่งออกข้าวไทย ภายหลังจากการระบาด COVID - 19

การระบาดของโรค COVID-19 ที่เกิดขึ้นปลายปี 2562 และส่งผลต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกข้าวของประเทศไทยในช่วงไตรมาสแรกและอาจส่งผลกระทบต่อเนื่องในไตรมาสที่สองของปี 2563 ซึ่งเป็นผลมาจาก ภาวะภัยแล้งที่รุนแรง ผลผลิตข้าวนาปีที่ย่อ สู้ตลาดเป็นจำนวนมาก รวมถึงสถานการณ์ COVID-19 แต่ในช่วงครึ่งหลังของปีนี้ โดยเฉพาะไตรมาสที่สี่ การส่งออกข้าวอาจพลิกกับฟื้นตัวขึ้นเนื่องมาจากความต้องการข้าวที่เพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น สิ่งที่ต้องพิจารณาจากภาวะความตกต่ำของการส่งออกข้าวไทย ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การแข่งขันในตลาดโลกที่รุนแรง ปัญหาเศรษฐกิจโลก ค่าเงินบาท ภัยแล้ง รวมทั้ง ประเทศจีนที่เปลี่ยนสถานะจากผู้นำเข้าเป็นผู้ส่งออก และสถานการณ์การแพร่ระบาดของCOVID-19 คือ **“การเพิ่มผลผลิตข้าวไทย”** ให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อ **ลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วยให้ลดลง** เราจึงจะสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างยั่งยืน

ปัจจุบัน ภาครัฐให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรให้เป็นสินค้าพรีเมียมที่มีการผลิตน้อยแต่สามารถสร้างรายได้สูงขึ้น เช่น ข้าวอินทรีย์ หนึ่งในโครงการสำคัญคือ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ โดยได้กำหนดเป้าหมาย **1 ล้านไร่ ในระยะเวลา 5 ปี (2560-2564)** จากรายงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่า มีเกษตรกรผ่านการประเมินในระยะปรับเปลี่ยนและจะเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์ Organic Thailand 16,804 ราย คิดเป็นพื้นที่ 172,570ไร่ ในส่วนของผลผลิตของเกษตรกรในปี 2562 พบว่า ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็นไร่ละ 376 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งทำให้เกษตรกรมีรายได้มากกว่าการปลูกข้าวแบบทั่วไป ต้นละ 1,500 – 2,000 บาท

แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก เช่น ข้าว และสินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ อาทิเช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน หากภาครัฐมุ่งเน้นเพียง แต่ให้ความสำคัญต่อการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่เป็นพรีเมียมเพียงอย่างเดียว การสร้างความชัดเจนเกี่ยวกับ ขนาดของตลาด (market size) กลุ่มผู้บริโภคคือใคร? รวมทั้งความคุ้มค่าในการผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียม จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง

การผลิตสินค้าเกษตรเชิงอุตสาหกรรมเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม การเพิ่มผลผลิต การหาวิธีการ การจัดการต่างๆ ให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพ รวมทั้ง **การลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วยให้ลดลง** ถือเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุดในการแข่งขันกับประเทศคู่ค้าได้อย่างยั่งยืน

ปัจจุบันมีผลงานวิจัยมากมายที่เป็นการร่วมมือกันระหว่างภาคเอกชนกับเกษตรกรโดยตรง ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้เชิงวิชาการ ภูมิปัญญาจากเกษตรกร และประสบการณ์ของเกษตรกรเอง ในการคิดวิธีการเพิ่มผลผลิต และคุณภาพของข้าวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าวหอมดอกมะลิ105 ยกตัวอย่างเช่นที่จังหวัดสุรินทร์ หมู่บ้านหนองบัวแดง ตำบลโพโนโก อำเภอสนม ผลงานวิจัยพบว่า เกษตรกรมีการวิเคราะห์ธาตุอาหารในดินก่อนการเพาะปลูก มีการจัดการปรับสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมกับการเพาะปลูกข้าว จัดการน้ำภายในแปลงนา ใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน กำหนดระยะเวลาและอัตราการใส่ปุ๋ยอย่างถูกวิธีผลผลิตที่เกษตรกรได้รับสูงถึง 588.16 กก./ไร่ เมื่อดำเนินต้นทุนและกำไร พบว่าเกษตรกรมีผลกำไรสุทธิต่อไร่ **5,756.21 บาท** นี่เป็นเพียงหนึ่งตัวอย่างของการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพข้าวไทย ดังนั้น ภายหลังจากปัญหาการระบาด COVID-19 หรือประมาณไตรมาสที่ 4 ของการส่งออกข้าวจะเป็นปีทองของประเทศไทยอีกครั้งที่จะสร้างรายได้จากการส่งออกข้าวให้มากขึ้น **“การกำหนดนโยบายของภาครัฐจึงเป็นสิ่งที่สำคัญว่าไทยจะเดินไปในทิศทางใด”**

คุณธงชัย สุธรรม เกษตรกร อ.สนม จ.สุรินทร์ ปลูกข้าวหอมดอกมะลิ105 ได้ผลผลิต 588.16 กก./ไร่